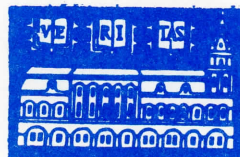

HARVARD UNIVERSITY
UKRAINIAN STUDIES FUND

1260 EGLINTON AVENUE E.
MISSISSAUGA, ONT. L4W 1K8

Tel. 416-625-2171

Committee in Canada

Дорогі Товарищу
Українського Наукового
Центру у Гарварді

Найпразник Різдва
Христового привіт Вам
Бажатства гарів і ласк
Зоспогріх, Кривить Ваше
здоровя, родасть великі
успіхи у Ваших почи-
нах у Новому році і
щасливого Невіття Бажає
виг. Товарищу,

Анук

ЧИ ГАРВАРДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВИПРАВДОВУЄ СЕБЕ?

Гарвардський університет – один з нечисленних університетів, що не тільки дають знання, але й учать, як добути знання практично застосовувати. Власне тому проф. О. Прицак обрав його як базу для українознавчих студій.

Ми, українці, чи не найбільший народ світу, який через брак власної держави досі не спромігся запевнити своїй культурі і зокрема науці відповідне місце в колі світових культур. Тому світ інформували про нас чужинці, переважно неприхильні, а то й нам ворожі, і через це ми й досі відомі в світі як якісь малороси, які ще й досі не стали та й узагалі не були ніколи справжньою нацією. Наші наукові установи на еміграції не змогли вийти поза наше гетто і привернути до нашої справи увагу чужинців – наших співгромадян. Все, на що ми спромоглися, було тільки наші потреби, у наших власних організаціях і установах. За останніх 30 років ми не досягнули нічого, що зробило б нас відомими в інтелектуальних колах Заходу. Єдиний виняток – Енциклопедія Українознавства.

Проф. Прицак не керувався сантиментом до нашого славного чи неславного минулого, а зрозумів, що ми тільки тоді поширимо правду про нас, коли ми станемо говорити про себе серед чужинців, у їхніх наукових інституціях і їхньою мовою. Ми мусимо дати їм науково бездоганний матеріал.

Зваживши високий рівень і вагу Гарварду та наші можливості й потреби, проф. Прицак спромігся створити там, при щедрій фінансовій і моральній підтримці свідомого громадянства, український науковий центр, який за шість років діяльності перевершив усі сподівання. Досить назвати такі імена молодих науковців, випускників Гарварду, що вже стали нашою гордістю і надією на майбутнє: доктори Субтельний, Гайда, Магочі, Когут, Грабович, Сисин, Дикий, Процик, Ільницький, магістри Касинець, Балко і багато інших. Вони вільні від такої поширеної в нас хвороби меншевартості і ширять нашу правду та гідно репрезентують нас перед науковим світом.

Гарвардський центр щораз успішніше пробиває для нашої науки вікно в широкий світ. Це робиться не тільки чужомовними виданнями, а й науковими конференціями, що в них беруть участь науковці із світовим іменем. І так відбуто конференції: про колоніальний визиск економії і природних ресурсів України; про українську еміграцію до Америки і її вклад у розбудову цього континенту, як і про її сучасний стан; про релігійні практики в Україні від найдавніших часів – з участю 60-ох спеціалістів-чужинців. Були й конференції про мовні, історичні проблеми тощо, до успіху яких видатно спричинилися гарвардські молоді науковці.

Чужинецькі наукові установи запрошують українських спеціалістів з Гарварду, напр. Єльський університет запросив д-ра Когута з лекцією про нищення української еліти у 18-му столітті і її інтеграцію в Російську імперію. Смітсонський інститут у Вашингтоні запросив д-ра Гайдю як фахівця національних проблем у СРСР. Проф. Прицак їздив з викладами до Туреччини, Кореї і Японії. Енциклопедія Британніка звертається за правдивими інформаціями про Україну не до інших установ, а власне до Гарвардського центру. Так робить і New York Times (Нью-Йорк Таймс), що має щоденно мільйони читачів.

Літні українознавчі курси щорічно дають нашій молоді знання української мови, літератури й історії, які рахуються як "кредити" для університетських студій.

Центр розвинув і поважну видавничу діяльність. Появилася "Економія України" д-ра Коропецького при співпраці одинадцятьох економістів, у тому вісім чужинців. На "Історію укр. революції 1917–21 років" д-ра Гунчака гостро реагували Київ і Москва. Документальна праця д-ра Мостовича і д-ра Лібера про рух опору в Україні вміщає 1200 самвидавних праць більш ніж двох сотень діячів спротиву. З признанням прийнято працю д-ра Магочі "Творення національної ідентичности: Підкарпатська Русь 1848–1948 рр." У праці "Кореспонденція Івана Грозного з князем Курбським" д-р Кінан розкриває фальшивку з 16-го століття.

Періодичні видання Інституту – це "Рецензія", що вже шість років аналізує для студентів і докторантів усі советські видання, "Harvard Ukrainian Studies" – орган для українців цілого світу. Також виходять "Minutes" – записки з праці семінарів. Місячник університету "Newsletter" має окремий відділ для Інституту. – Це далеко не повний перегляд праць Гарвардського центру.

Бібліотека центру не припадає порохом, як деякі наші бібліотеки та архіви, на які видано по-важні суми. Вона має понад 50.000 книжок про Україну українською і чужими мовами. Ведена професійно, постійно вживана, вона служить інформаціями про Україну всім зацікавленим, своїм і чужим.

Як усе нове у зрості, так і Гарвардський інститут, хоч і втішається загальним зацікавленням громадянства, але й натрапляє на труднощі, застереження, а то й неохоту і навіть злу волю. Наша преса присвятила йому багато місця і уваги. Критика потрібна і корисна, якщо вона конструктивна і правдомовна. На жаль, деякі критики не керувалися ні доброю волею, ні правдою. Наше щастя, що знайшлися жертвенні громадяни, що зрозуміли вагу справи і, склавши мільйоновий фонд на його розбудову і дію, стали справжніми співтворцями всього, чого вже довершив і ще довершить Гарвардський центр. А перед ним величезне завдання, і нам усім треба бути того свідомими.

Гарвардський інститут свідомий свого історичного завдання. — це завдання на довгі роки; адже сотні років фальшування світової науки не справити за рік-два. Скільки ж навіть освічених, визначних людей — науковців, письменників, політиків ще й досі називають СРСР "Росією", а всіх його мешканців, усі підсоветські народи — "росіянами". Але успіхи вже є. Ось визначний знавець східноєвропейських справ, проф. Лянт заявив, що досі він і його колеги вважали пам'ятки Київської Русі російськими, а тепер вони завдяки Гарвардському центру знають, що ті пам'ятки — староукраїнські. Для такої праці Гарвардському інституту потрібна наша щедра моральна і матеріальна підтримка. Він ще не вповні розбудований і ще не цілком здатний виконувати все те, до чого він покликаний. Не руйнуймо ж великого діла, а будуймо спільно наше майбутнє — з вірою в остаточну перемогу правди.

За Канадський комітет гарвардських студій:

П. Яцик

голова